

VILÁG OSSZÁG

Kolozsvár,
1946 december 30

Szerkesztőbizottság: **BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY**
Felelős szerkesztő: **BALOGH EDGÁR**

Hétfő
III. évfolyam, 313 szám

Megszerettetni a demokráciát!

Losonczy Géza, a budapesti „Szabad Nép” karácsonyi számában rendkívül figyelemreméltó cikket írt „Népünk és a demokrácia” címmel. A cikk elvi megállapításai elsősorban természetesen a magyarországi magyarság és a demokrácia viszonyára vonatkoznak, mégis rólink is és nekünk is beszélnek. Fontosabb részeit ezért az alábbiakban közöljük:

Megszerettetni a demokráciát! — ez a jelszó egyidőben sűrűn szerepelt a saját hasábjain. Ez a jelszó lényegében abból adult ki, hogy népünk nem szereti a demokráciát s ezért a demokráciának olyan magatartást kell tanúsítania, amivel megkedvelhető magát.

A demokrácia megszerettetése, mint elvi cél, közös programja kell legyen minden demokratikus intézménynek, testületnek, pártoknak. Arra kell törekedni, hogy a demokrácia nélkülözhetetlen népművelés legyen népünknek, természetes életformájává, husává és vérévé váljék, magáénak érezze és ragaszkodik hozzá, mint a szemévilágához.

Első pillantásra világos azonban, hogy népünk és a demokrácia viszonya korántsem ilyen bennsőséges és meleg. Azok akik a demokrácia jelenlegi és jövő fejlődésének problémáit figyelemmel kísérik, sokat aggodnak emiatt. Vannak köztük olyanok, akik a népre hártják a felelősséget és a történelemben keresnek magyarázatot. Gondolatmenetükben van némi igazság. A sok évszázados elnyomottság és tudatlanság, közelebbről pedig az elmúlt negyedszázad tudatos ellenforradalmi és fasiszta lélekmérgezése olyan mély nyomokat hagyott népünk lelkében, amelyeket egyik napról a másikra eltüntetni nem lehet. De, akik emiatt pesszimisták, tragikus magyar sorsról, haldokló magyarságról beszélnek, reménytelenek és kishitűek: rosszul ítélnek meg a helyzetet és tökéletesen helytelen következtetéseket vonnak le belőlük. Mert ha ez tény, — és nem is annyira tény, mint amennyire egyes kishitű és ezért engadozó demokrátiák vélik —, akkor ebből nem következik más, mint az, hogy demokráciánknak még nehézségeket kell leküzdnie. Mert ha népünk és a demokrácia viszonya nem kielégítő, akkor ennek a viszonynak nemcsak az egyik tényezőjét: a népet, hanem a másik tényezőjét: a demokráciát is szemügyre kell venni, amellyel népünk a felszabadulás után találkozott.

Ha a mai állapotot mindenestől, úgy ahogy van, demokráciának tekintjük, akkor véleményünk szerint a nép tartózkodásán nem igen lehet esodákolni. Hiszen akkor úgy láthatja a nép, hogy a demokráciához nemcsak a földreform, az üzemi bizottságok, az államosítás, a politikai szabadságjogok tartoznak hozzá, hanem a korrupció, a megvesztegethetőség és spekulánsok szabad és igen sokszor büntetlen harásolása is. Ilyen demokráciáért természetesen nehéz fenntartás nélkül lelkesedni. A nép elégedetlensége annak a jele, hogy egészséges ösztönrel érzi; a demokráciával ma nincs minden rendben.

A reakció a népek ezt az elégedetlenséget, amelyet maga idéz elő, úgy értelmezi, hogy a nép elfordul a demokráciától, kiábrándul belőle és nem is nagyon látokban kezét dörzsölgeti örömeiben. Pedig ha jól megnézzük, ez az elégedetlenség nem a demokráciának szól, hanem annak, ami a jelenlegi állapotban anti-demokratikus. Amikor a tömegek azt követelik, hogy akasszák fel végre a feketézőket, lényegében a maguk mindennapi gondjainak nyelvére fordítják le azt, amit a politikában úgy mondanak: te a reakcióssokkal! Azt követelik ezzel, hogy legyen vége az üres szavaknak a demokráciáról, térjünk át a panaszokról, a leleplezésekről, az ökörlázásról adókat tételre. A reakció mindent

Franciaországban megtették az előkészületeket a köztársasági elnök megválasztására

Folyik a harc Indokínában

PARIS. — Franciaország bel- és külpolitikai helyzete továbbra is tele van zavarral, habccsával és bizonyos foku változással.

A nemzetgyűlés és a Köztársaság Tanácsa — az előbbi a felsőházat helyettesíti — január 6-án választja meg a köztársaság elnökét. A francia törvényhozás két házában összesen 900 tagja van, amelyből 28 kommunista, 239 haladó katolikus, 52 szocialista, 103 a baloldali tömörülés pirtjához tartozik, 48 köztársasági szabadságpárti, 41 független republikánus, 12 köztársasági ellenálláspárti, 9 algéri, 12 muzulmán, 7 parasztpárti és 11 pártönkívű.

A pártok között a köztársasági elnöki tisztségért folyó harc előcsatározásának lehet tekinteni a Köztársasági Tanács elnöki tisztségért folyó küzdelmet. Az előcsatározást de Ribes, a MRP jelöltje nyerte meg, aki 124 szavazatot kapott, míg a kommunisták és szocialisták által támogatott Gheorghe Maron-ra 119 szavazatot esett.

A választás után Leon Blum, az ideiglenes francia kormány elnöke nyilatkozatot adott, nyilatkozatában azonban a francia bel- és külpolitikai helyzet egyetlen égető kérdésért sem említette, hanem csak általánosságokra szorítkozott.

A belpolitikai helyzet legfontosabb kérdése a francia frank értékének helyreállítása és a közigazgatás újjászervezése, amelyet — úgy látszik — valóban csak a két munkaspárt tudna végrehajtani.

Külpolitikai téren tovább bonyolódik a Saar-vidék kérdésének megoldása. Legújabb jeentések szerint Blum ebben az ügyben rövidesen Londonba utazik. Valószínűnek tartják, hogy Blum Londonban behatárol tanácskozni fog Franciaország szénel való ellátása érdekében is. A gazdaság német szénvidékekről ugyanis az angol hadsereg nem engednek Franciaországba egy tonnányi szenet sem.

Mi történik Indokínában?

Az indokínai helyzet Franciaország egyre súlyosabb kérdésévé vált, egyben azonban a világkérdések is egyik veszélyes kérdése Indokína.

A francia kormány ez év márciusában egyezményt kötött Dél-Indokína egyik népével, a vietnamiakkal és függetlenséget, valamint szabad fejlődést biztosított nekik. A megállapodás egyik pontja szerint a szomszédos Kokinkínában még 1946-ban népszavazást kellett volna tartani arról, hogy Kokinkína csatlakozni akar-e Vietnámhoz és szabad államéletet akar-e élni, vagy pedig a francia gyarmatbirodalomhoz akar-e tartozni továbbra is?

Késégtelen, hogy ezt a megállapodást a francia kormány annakidején a baloldali nyomására hozta létre, azóta azonban a francia jobboldal inkább hajlott a kaucuk- és gumitársaságok szavára, amelyek érdekeiket érezték veszélyeztetve a két indokínai állam szabadsága folyán.

A kaucuk- és gumitársaságok tanácsára Kokinkínában bábkormányt neveztek ki, amely aztán „tiltakozott” a Vietnammal kötött megegyezés ellen. November 10-én Tinch, a kokinkínai bábkormány miniszterelnöke öngyilkosságot követelt el. A halálba menekült árulása miatt.

A vietnamiak a francia reakció mesterkedésének láttán fegyveres megmozdulásokat hajtottak végre előbb Kokinkína határán, majd jófelműre és cáltudatos csapataik benyomultak Kokinkína területére. A francia csapatok védekeznek.

Salgóni angol jelentés szerint a vietnamiak és a franciák között szabályos háború folyik.

Montet, a távolkeleti ügyekkel megbízott francia miniszter kijelentette, hogy a békés megegyezésre most már semmi remény nincs, majd hozzátette, hogy a francia kormánynak nincsen szándékában szabadságot biztosítani Indokína népeinek.

Indokínában kihirdették az ostromállapotot.

A francia Kommunista Párt és a Szocialista Párt egyrésze követeli, hogy hagyjanak fel az imperialista politikával, adják meg Indokína népeinek a teljes szabadságot és ne provokáljanak olyan háborút, amely más népek leigazazásért folyik.

Montgomery Sztalin meg- hivására Moszkvába utazik

MOSZKVA. — Montgomery tábornokot, az angol birodalom vezérkari főnökét Moszkvába várják. A rádiójelentés, amely az angol birodalmi vezérkari főnök moszkvai látogatását jelentette be, megemlíti, hogy Montgomeryt Sztalin vezértábornagy hívta meg Moszkvába.

A Szovjetunió újáépítése

A moszkvai rádió számolt be azokról az eredményekről is, amelyeket az ötvenes évek első éveinek végén elérték. Utalt arra, hogy a szovjet ipar és közlekedés fejlesztésére fordított tőkék a következő

Életbelép a jugoszláv-albán vámunió

BELGRAD. — A jugoszláv népköztársaság parlamentje egyhangúlag megszavazta és ezzel ratifikálta a jugoszláv-albán vámunióról szóló szerződést.

A szerződés hatálybalépése után Albániában is a jugoszláv pénznem, a dinár kerül forgalomba és a mostani pénzt kivonják.

esztendőben 34,4 százalékkal fogják meghaladni az elmúlt évben e célra fordított összegeket.

Az 1947-ik év a szovjet mezőgazdaság, kereskedelem és textilipar fellendülését fogja meghozni.

Mind Ezeket azért emeltük ki, mert annak, hogy a Szovjet rohamos ütemben épül ujja, rendkívül nagy nemzetközi politikai jelentősége is van. Az események ugyanis azt mutatják, hogy a Szovjet állam erején, iparának és mezőgazdaságának teljesítőképeségén sok minden fordul meg a világéke felépítése körül.

Vihar Roosevelt fiának moszkvai útja körül

WASHINGTON. — Elliot Roosevelt, az elhunyt nagy elnök fia moszkvai útja után hazaérkezett az Egyesült Államokba.

Elliot Rooseveltet Sztalin vezértábornagy kihallgatáson fogadta. Az elhunyt elnök fia kijelentette, hogy a szovjet nagy miniszterelnöke hosszasan elbeszélgetett vele a nemzetközi kérdésekről.

Elliot Roosevelt moszkvai tartózkodása alatt nagy beszédet mondott, amelyben élesen kikelt az amerikai imperialisták politikája ellen. A sajtójelentés, amely először számolt be beszédéről az Egyesült Államokban, hajtalmas feltűnést keltett. Reakciós körökben arról beszéltek, hogy az elhunyt elnök fiát az elé a bíróság elé fogják állítani, amely az Egyesült Államok érdekei ellen működők felett ítélkezik.

Az Elliot Roosevelttel kapcsolatos hírekkel egyidőben érkezett az a jelentés is, hogy Amerika demokratikus erői szabad rádióállomást akarnak létesíteni, miután a Szabadelvűségről ismert Klugdom és Stael rádióhírmagyarázókat a nagytökekek kezén lévő rádióleadók elbocsátották.

A Nemzeti Bank államosítása és a négy új gazdasági törvény hatáson csapás volt a reakcióra

— állapította meg a moszkvai rádió

MOSZKVA. — A moszkvai rádió hirmagyarozója hosszasan foglalkozott a román belpolitikai helyzettel. A hirmagyarozó részletesen méltatta a Román Nemzeti Bank államosításának jelentőségét és kifejtette, hogy a négy új gazdasági törvény, amelyet a Nemzeti Bank álla-

mosítása után hoztak, hatáson csapás volt a reakcióra. A hirmagyarozó Manlu és Bratianu reakciós mesterkedéseivel is foglalkozott, rámutatva arra, hogy a két reakciós vezér Romániában elvesztette lábát a talajt.

megtesz, hogy ez az elégtelenség, amely önmagában véve távolról sem negatív jelenség — összeolvadjon a levitézlett földesurak és a nép egyéb ellenségeinek a demokrácia iránt érzett gyűlöletével s ezt a két egészen más előjelű elégtelenséget a saját politikai céljainak szekerébe fogja. Ennek a jobboldali szociális demagógiával fellépő kritikának hatásos ellenszere nem lehet más, mint a demokrácia népi kritikájának fokozottabb érvényesítése a jelenlegi állapotokkal szemben és a nép segítségül hívása a helyzetnek megfelelő formában. Nem elegendő a demokrácia eddig elért eredményekre — amelyek pedig bizonyos és

szép eredmények — hivatkozni csupán. A szervezésnek és agitációnak mindennapi fáradságos és türelmes munkájával arra kell törekednie, hogy a nép minél szélesebb rétegei meglassák: vannak erők, amelyek tovább mutatnak és az ő támogatásukkal tovább visznek a jelenlegi állapotokon s akarnak és képesek egy valóban minden ízében népi demokráciát teremteni. Feladatuk a demokratikus erőknek, hogy előre álljanak a népköztársaság elégtelenségének és segítségül hívják magát a népet is.

Aki a történelmet csak valamennyire is ismeri, annak számára nem meglepő, hogy a társadalmi fejlődés nem halad

olyan pontosan egyenesen és menetrendszerűen állomásról-állomásra, mint valami pedáns modern gyorsvonat. Pesszimizmusra és csüggedésre említt semmi ok. Ha tudjuk a módját annak, hogy népünk elégtelenségét hogyan tegyük a demokratikus fejlődés motorjává — már pedig tudjuk —, akkor nem veszítjük el hanem még jobban megnyerjük a népet. A demokráciát nem a szabotáló, feketéz és spekuláns elemekkel, a reakciós népnemzetekkel kell megszerettetni, hanem a néppel, amelyért a demokrácia van. Akkor ki fog derülni az igazság, hogy népünk a demokrácia viszonya egészséges és zavartalan lehet.

1826-1931

Tizenöt év óta halott. Öröksége az erdélyi irodalom azóta a nagy felemelkedésen és bukásokon, az irástudók... Kuncz Aladár az erdélyi, a magyar és az európai szellem nagy képviselője volt.

Kuncz Aladár az erdélyi, a magyar és az európai szellem nagy képviselője volt. Az erdélyi irodalom életben való sorsvállaló szellemét hozták vissza.

1886 december 31-én született Budon. Tóth Árpád és a nagy magyar fájalmagyarosában. Gyermekeimre azonban nem az 1899-es emlékek fájó arca ihlette hatott.

A hagyományörző és kulturált, de régi előítéletekben élő Kolozsvár után Budapest és az Eötvös-kollégium Kuncz Aladár életének következő állomása.

Világytámpa-regeneráló műhely felállításához és esztendő vezetéséhez perlekt szakembert keresek. Keencső-reklám gyártásához specialista külön alkalmaznak.

megráditó erejét a nagy éhény, a „Fekete kolostor” bezárt világa kristályosítja ki. 1914 nyári élménye, a Breton-földi byzantizmus 3 évig taró fogsághoz vezet.

1923-ban Kuncz Aladár visszatért Erdélybe. Szülőföldje, a régi emlékek és a kibontakozó erdélyi irodalom életben való sorsvállaló szellemét hozták vissza.

kenyese nyomán az erdélyi irodalom levetkőzte hőskorának provinciális sallangjait, átítatódott a nyugati szellemség igazi hagyományaival.

A „Fekete kolostor” nagy sikere a magányos utakat járó nagy író és az emberi méltóságában megalázott, de a demokrata és humanista eszményekben még hívó tömegek találkozásának tulajdonítható.

erdélyi védője nagy alkotásával, a „Fekete kolostor”-ral az elnyomott és kiszákmányolt rétegek, az emberi méltóságukban megalázott tömegek akaratainak egyik legerősebb irodalmi kifejezőjévé, mai demokráciánk harcos humanizmusának egyik előfutárává.

A tizenöt év óta halott Kuncz Aladár ma is élő és ható nagy művének ez az irodalomtörténeti jelentősége. A „Fekete kolostor” gyűlölet és előítélet nélkül az igazi humanizmus nagy tanításaira, az erkölcsi világrend sérthetlenségére figyelmeztet.

JANCSO ELEMÉR

Miért késik Kolozsvár 500 vasúti kocsi tűzifájának leszállítása?

A kormány kétmillióra lej kölcsönt adott a városnak tűzifa beszerzésre és Kolozsváron még sincs fa

KOLOZSVÁR. — A város lakosságának ebben az évben is az egyik legsúlyosabb megoldatlan kérdése a téli faszükséglet biztosítása volt. A fapiacokon a kereslet bármilyen árat megad, amit a „fekete fa” és az időjárás előír. A város vezetősége — ha elkéve is — a szükséglet kielégítésére kölcsönt eszközölt ki a kormánytól.

A papság helyzete a Szovjetunióban

Francia protestáns lap az oroszországi egyházak függetlenségéről. Az ortodox egyháznak három teológiai főiskolája van

PÁRIS. — A francia protestantizmus „Reforme” című tekintélyes lapjának legutóbbi számában J. Jousselein francia lelképászor beszámol egyhónapos, a Szovjetunióban tett utjának benyomásairól.

A moszkvai baptista templom ottjártunkkor teljesen megtelt férfiakkal, asszonyokkal, sőt egyenruhás katonákkal is. Fiatal lelkészekben nagy a hiány, a baptistáknak nincsen saját lelkészképző szemináriumuk.

ningrádban és Kievdben. Az állam és egyház viszonyát Jousselein szerint a katolikus teljes szabványosság jellemzi.

Felhívás.

Tisztelettel értesítjük nb. fogyasztóinkat, hogy korlátozott mennyiségű izzó érkezett, melynek kiosztását december 28-án, szombaton kezdtük meg.

A kiosztást munkanapokon 14—19 óra, vasárnap, december 29-én pedig 8—12 óra között központi irodánkban, I. Mihály király (Unió)-utca 27 szám alatt eszközöljük.

A rendelkezésünkre álló készlet határáig, fogyasztóinknak készpénz fizetés és a folyó évi október havi számla felmutatása ellenében két-két izzót szolgáltatunk ki.

Kolozsvári Villamos Művek R. T.

